

І.Б. Царалунга

(Хмельницький)

УКРАЇНСЬКІ МІКРОТОПОНІМИ НА **-ани (-яни)**

Проблемі вивчення слов'янської топонімної структурно-словотвірної моделі з формантом **-ани (-яни)** присвячено значну кількість праць як в українській ономастиці, так і в слов'янському мовознавстві. Українські топоніми на **-ани (-яни)** вивчали Г. Ф. Шило, Є. М. Черняхівська, Д. Г. Бучко, Ю. О. Карпенко та ін. До аналізу слов'янських географічних назв цієї моделі зверталися С. Роспанд, В. А. Жучкевич, Д. Подлявська, Е. Ейхлер В. Угляр, В. Барац-Грум. Проте поза увагою в українських і зарубіжних ономастичних студіях залишилися мікротопоніми на **-ани (-яни)**. На сучасному етапі розвитку назвознавства їх вивчення особливо актуальне, оскільки власні назви мікрооб'єктів належать до онімів, що зникають. Тож мета нашої статті – здійснити аналіз мікротопонімів на **-ани (-яни)**, у межах якого розглянемо словотвірну модель на **-ани (-яни)** з погляду мікротопоніміки, з'ясуємо особливості твірних основ мікротопонімів на **-ани (-яни)** за їх походженням, лексико-семантичною будовою та словотвірною структурою. Дослідження проведемо на основі топонімного матеріалу, зафіксованого у словниках мікротопонімів, а також у писемних пам'ятках.

Як відомо, основна функція форманта **-ани (-яни)** – утворювати назви груп людей. Перші деривати цієї моделі виникли у період первіснообщинного ладу, коли назва на **-ани (-яни)** ще не була ойконімом, а означала племінну групу, колектив людей, які заселяли певну територію, і тільки з часом вона стала назвою цієї території: *Бужани, Деревляни, Могиляни*. За В. Ташицьким, назви поселень на **-ани (-яни)** – локально-етнічні, первісно вони означали меншу чи більшу групу людей і були мотивовані характером місцевості, яку заселяли або з якої походили: пол. *Nagórzany, Załesiany, Przemyślan*; чеськ. *Hořany, Olšany, Poříčany*; серб. *Banjani, Podgorani, Bošnjane*¹.

В історичному розвитку мови загальні назви на **-ани (-яни)**

функціонували передусім як назви племен, народностей, жителів певних історико-етнографічних чи географічних регіонів і як катойконіми. Функція форманта **-ани (-яни)** згодом розширилася. Він виступає у гелонімах, оронімах тощо, тобто в інших типах онімів, яким він не властивий, наприклад: 1565 р. – озеро *Мишани* (АЮЗР VII/2, 313), 1570 р. – урочище *Нагоряни* (AGZ X, 102), 1624 р. – узгір'я *Озеряни* (ŽD XXI, 377), 1765 р. – урочище *Ольшани* (ГОЛУ(П) 82), 1786 р. – ліс *Кіздани* (АЮЗР VI/2, 303), 1791 р. – урочище *Квіздани* (АЮЗР VI/2, 420), 1950 р. – потік *Глиняни* (Hrabec 94), 2003 р. – потік *Кобиляни* (Габорак 116), 2004 р. – частина болота *Ржавчани* (СМГУ 359), ковбані *Солов'яни* (СМГУ 397), озеро *Туричани* (СМГУ 100), 2006 р. – вулиця *Бочани* (Сл ММ I, 68), ставок *Жабичани* (Сл ММ I, 246), куток села *Задвірчани* (Сл ММ I, 270), болото *Мишани* (Сл ММ II, 111), поле *Піщани* (Сл ММ II, 223), пасовище *Пуп'яни* (Сл ММ II, 274) тощо. Як відомо, мікротопоніми – це власні назви невеликих місцевих географічних об'єктів та частин макрооб'єктів². Проте за допомогою суфікса **-ани (-яни)** первісно утворювалися назви груп людей, які ставали назвами місцевості, де вони жили, тобто назвами поселень. Тож виникнення мікротопонімів – результат зміни первісного семантичного навантаження форманта **-ани (-яни)** – назви групи людей. Можливо, він формально утворював нові власні назви, які виникали за аналогією до вже наявних назв на **-ани (-яни)** на позначення мешканців. Порівняльне вивчення словотвору топонімів різних класів свідчить про можливість взаємного переходу з класу в клас окремих елементів – топонімів, а разом з ними – словотвірних моделей, які вже в іншому класі можуть далі розвивати свою продуктивність³.

За нашими дослідженнями, ойконіми на **-ани (-яни)** утворювалися двома шляхами: 1) від загальних назв груп людей за особливостями їх поселення чи походження: від етнонімів і від катойконімів; 2) від особових назв (Царалунга 30). Первісною основою цих ойконімів була загальна назва колективу, яка переходила на назву місця, де проживав цей колектив, після чого назва місця (території) переходила на назву поселення. У найменуваннях дрібних

географічних об'єктів формант **-ани (-яни)**, як і в ойконімах, може означати назву колективу, з яким, можливо, пов'язане виникнення цього мікротопоніма, завдяки чому назва закріпилась за певною місцевістю, географічним мікрооб'єктом. У зв'язку із цим ми схильні класифікувати мікротопоніми на **-ани (-яни)** на відапелятивні (*Озеряни, Піщани*), відтопонімні (*Жуляни, Туричани*) та відантропонімні (*Лукани, Щербани*).

1. Відапелятивні мікротопоніми – це назви топографічного характеру, утворені від апелятивів, в основах яких лежить вказівка на топографічні особливості розташування об'єкта, місце проживання людей, спосіб освоєння земель та ін. Із засвідчених відапелятивних мікротопонімів виділено такі структурно-семантичні групи:

– мікротопоніми з твірними основами на означення властивостей рельєфу, характеру ґрунту і водного режиму: *Глиняни*, потік, 1950 (Hrabec 94), пов'язуємо з апелятивом *глина*, можливо, мікротопонім утворено від відносного прикметника *глиняний* (ЕСУМ I, 525), також пор. ойконім *Глиняни*, Льв (Царалунга 47); *Горани*, вулиця, яка, за даними респондентів, була спалена німцями під час війни, Вл, 2006 (Сл ММ I, 180), за народною етимологією, назва могла виникнути від *горани* „мешканці, житло яких горіло”, проте пов'язуємо мікротопонім з апелятивом *гора* „поселенці на горі, мешканці гір”, пор. також ойконім *Горани* (Царалунга 78); *Озеряни*, узгір'я, 1624 (ŽD XXI, 377), *Озеряни*, куток села, що „знаходиться біля озера”, Рв, 2006, *Озеряни Чеські*, куток села, Вл, 2006 (Сл ММ II, 138), від апелятива *озеряни* „поселенці біля озера” < *озеро*, пор. ойконім *Озеряни* Жт, ІФ, Льв, Рв, Тр, Чрг, Хрс (Царалунга 49); остання із вказаних назв складена за структурою, має форму словосполучення ад'єктивного типу; *Піщани*, поле, де „у ґрунті переважає пісок”, Вл, 2006 (Сл ММ II, 223), від апелятива *пісок* „піщана земля” (ЕСУМ IV, 415); *Ржавчани*, частина болота, Крв, 1987 (СМГУ 359), пов'язуємо з апелятивом *ржавий* < *ржа, іржа*, пов'язаного з *руда* (Фасмер III, 322);

– мікротопоніми з твірними основами, що вказують на характеристики флори і фауни: *Луб'яни*, гора, Льв, 1446 (MRPS III, 200), від *луб'яни* „місцевість,

в той чи інший спосіб пов'язана з лубом", пор. апелятив *луб* „внутрішня частина кори дерева” (ЕСУМ ІІІ, 296), пор. ойконім *Луб'яни*, Лв (Царалунга 57); *Мишани*, озеро, Вл, 1565 (АЮЗР VII/2, 313), болото, Вл, 2006 (Сл ММ ІІ, 111), від апелятива *мох*, пор. ойконім *Мишани*, Тр (Царалунга 49); *Ольшани*, урочище, Пл, 1765 (ГОЛУ(ІІ) 82), пов'язуємо з апелятивом *вільха* „вільха *Alnus*”, рос. *ольха*, що пох. від прасл. **olъha/*jelъha* (Фасмер ІІІ, 137), можливо, назва відойконімна, пор. НП *Ольшани*, Пл, 1765 (ГОЛУ(ІІ) 82); *Вовчани*, вулиця, „розташована біля лісу, де бачили вовків”, Вл, 2006 (Сл ММ І, 133), від апелятива *вовк*; *Жабичани*, ставок, Рв, 2006 (Сл ММ І, 246), пов'язуємо з апелятивом *жаба*; *Кобиляни*, потік, 2003 (Габорах 116), від апелятива *кобила* (ЕСУМ ІІ, 477), пор. польський ойконім *Kobyliany* (ŽD XIV, 118); *Солов'яни*, ковбані, Пл, 1960 (СМГУ 397), пов'язуємо з апелятивом *соловей*, також пор. гідроніми *Солова*, *Солован*, *Соловица*, *Соловой*, лексико-семантичною базою для яких могла бути коротка форма прикметника *соловъ(а)* „світло-рижого масті” < прасл. **solvъ(а)*, тож семантику гідрооснови можна трактувати як „непрозора, мутна, темна (вода)”⁴;

– мікротопоніми з твірними основами на означення місця розташування, способу освоєння землі: *Бочани*, вулиця, яка „знаходиться на другому боці річки”, Вл, 2006 (Сл ММ І, 68), *Бочани*, вулиця, „жителі якої виготовляли бочки” (?), Вл, 2006 (Сл ММ І, 68), незважаючи на народну етимологію, схильні пов'язувати мікротопоніми з апелятивом *бік*, тож *бочани* „поселенці на боці чогось”, пор. *бочанин* „житель протилежного берега річки” (ЕСУМ І, 194), пор. також ойконім *Бочани*, Зп (Царалунга 59); *Кінчани*, куток села, Вл, 2006 (Сл ММ І, 336), *Кончани*, куток села, Рв, 2006 (Сл ММ І, 360), пов'язуємо з апелятивом *кінець*, що пох. з прасл. **kōpъsъ* „кінець, початок” (ЕСУМ ІІ, 447); *Кручани*, куток села, де „покручені дороги”, Вл, 2006 (Сл ММ І, 387), від прикметника *крутий* „стрімкий, дуже загнутий, звивистий” (ЕСУМ ІІІ, 110); *Кутиляни*, куток села, який „знаходиться в протилежному від центру кутку села”, Вл, 2006 (Сл ММ І, 402), пов'язуємо з апелятивом *кут*, що пох. від прасл. **kъ* „кут; місце біля вогнища” (ЕСУМ ІІІ, 161); *Кутяни*, куток села, Вл, 2006

(Сл ММ I, 403), від апелятива *кутяни* „мешканці певної частини села”, що пох. від *кут*; *Кучани* (4), кутки населених пунктів, „побудовані кучками”, Вл, 2006 (Сл ММ I, 405), пов’язуємо з апелятивом *куча* „купа” (ЕСУМ II, 167), пор. також *кучанин* „сусід (по кутку) на селі” (ЕСУМ III, 161), пор. ойконім *Кучани*, Вл, Ль (Царалунга 60); *Пуп’яни*, пасовище, Вл, 2006 (Сл ММ II, 274), від апелятива *пуп* „кругла заглибина або випуклість на животі” у значенні „горб; центр; середина”, пор. верхньолужицьке, нижньолужицьке *пуп* „пуп; горб”, полабське *p p* „пуп; горб” (ЕСУМ IV, 635);

– мікротопоніми з твірними основами на означення місця розташування, утворені від прийменникових конструкцій: *Забужани*, місцевість, Тр, Кременецький повіт, 1895 (SGKP XIV, 210), пов’язуємо з гідронімом *Буг*, тобто „місцевість за річкою *Буг*”, пор. ойконім *Забужани*, Вл (Царалунга 70); *Задвірчани*, куток села, „розташований за панським двором”, Вл, 2006 (Сл ММ I, 270), від апелятива *задвірчани* „поселенці за двором”, що пох. від *двір*, *двірець* „малий двір; палац; вокзал” (ЕСУМ III, 18); *Нагоряни*, урочище, Ль, 1570 (AGZ X, 102), від апелятива *гора* „підвищення земної поверхні; горище” (ЕСУМ I, 562), тобто „розташоване на *горі*”, пор. ойконім *Нагоряни*, Жт, Ль, Вн, Рв, Тр, Хм (Царалунга 68);

– мікротопоніми з твірними основами, що вказують на походження мешканців: *Мищани*, куток села, Тр, 2006 (Сл ММ II, 94), пов’язуємо з апелятивом *міщани* „переселенці з міста”, де *міщанин* „мешканець міста”, що пох. від апелятива *місто*, прасл. *město, пор. також білоруське *места* „базарна площа”, польське *miasto* „ринок” (ЕСУМ III, 484); *Поморяни*, куток села, в якому „жили чоловіки, що служили на флоті”, Вл, 2006 (Сл ММ II, 246), незважаючи на народну етимологію, виводимо її від апелятива *поморяни* (ЕСУМ III, 513), пор. ойконім *Поморяни*, Ль (Царалунга 74); *Хуторяни*, вулиця, куди „переселилися люди з хутора”, Вл, 2006 (Сл ММ II, 454), пов’язуємо з апелятивом *хутір* (Фасмер IV, 286);

2. Відтопонімні мікротопоніми походять від ойконімів або гідронімів, тож за походженням виділено:

– відойконімні мікротопоніми: *Британи*, колодязі, XVII ст., Ніжинський полк, Борзенський повіт (Лаз II, 118), пор. НП *Британи*, 1714, Ніжинський полк, Борзенський повіт (Лаз II, 44), можливо, від ОН *Брит, пор. ОН *Британ*, *Британенко* (Реєстр 531); *Клщчани*, став, Вл, 1986 (СМГУ 46), пор. НП *Клещани*, Вл (Царалунга 73); *Туричани*, озеро, Вл, 2004 (СМГУ 100), пор. НП *Туричани*, Вл (Царалунга 96);

– відгідронімні мікротопоніми: *Жиляны*, урочище, Кв, 1631 (АЮЗР VII, 373), пох. від назви річки *Желань*, тепер *Борщагівка*, також пор. ойконім *Жиляни* (*Желяни*, *Жуляни*), Кв (Царалунга 71).

3. Відантропонімні мікротопоніми – це назви невеликих місцевих географічних об'єктів, походження яких пов'язане з іменами, прізвищами, прізвиськами їхніх власників або мешканців. Із загалу українських мікротопонімів на **-ани (-яни)**, засвідчених у писемних джерелах, виділено такі групи назв за походженням:

– утворені від особових назв неслов'янського походження: *Гармани*, озеро, Зп, 2004 (СМГУ 198), пов'язуємо з ОН *Гарман*, що пох. від середньовісньонімецького *Harm*, *Harne* (Чучка 140), також пор. ОН *Герман* (Трійняк 88); *Грани*, вулиця, Вл, 2006 (Сл ММ I, 191), *Гряни*, поле-урочище, Вл, 2006 (Сл ММ I, 200), пов'язуємо з християнським іменем *Гран*, *Граній*, від лат. *granum* „зерно” (Трійняк 93), можна виводити походження назви від ПН *Гран, пор. ПН *Гранило*, *Гранко*, що пох. від слов'янського відкомполитного імені *Хран* < *Хранимир* (Чучка 158), також пор. ПН *Грянник* – утворення від українського діалектного прикетника *грянний* „той, що стосується зеленої, або русальної неділі” чи від словацького *hriany* „грітий” (Чучка 163); *Лукани*, озеро, Вл, 2004 (СМГУ 389), від ОН *Лука*, від лат. *lux* „світло”, пор. ОН *Лука*, *Лукан*, *Луканин* (Трійняк 198);

– утворені від слов'янських імен відапелативного походження: *Гулани*, куток села, де „жила родина з прізвиськом *Гулани*”, Рв, 2006 (Сл ММ I, 201), походить від ОН *Гула*, пор. ПН *Гула*, *Гулей*, *Гуленко*, *Гулин*, *Гулик* (СП 108), ПН *Гулан* (Чучка 165); *Варгани*, болото, Вл, 1855 (СМГУ 16), від ОН *Варга*, пор.

ПН *Варга, Варгани* (Чучка 108), можна пов'язувати з апелятивом *варган* „що-небудь опукле; нерівна поверхня, горб”⁵; *Капальни*, болото, Вл, 1986 (СМГУ 44), пох. від ОН *Капаль*, пор. ПН *Капальчик*, польські ПН *Karal, Karala* (Чучка 249), *Карани*, болото, 1602 (ŽD XXI, 208, 478), пов'язуємо з ОН *Кара*, пор. ПН *Кара, Каран* (Чучка 250), апелятив *кара* „покарання”(Фасмер II, 190), також пор. тюркське *kara* „чорний”; *Крахани*, ліс, Вл, 2006 (Сл ММ I, 376), від ОН *Крах, пор. ПН *Краховецький* (СП 192), менш імовірно ОН *Крах* < ОН *Крась* < *Красимир, Krasibor* (Демчук 59); *Кругани*, сінокіс, Вл, 2006 (Сл ММ I, 385), пов'язуємо з ОН *Круг*, пор. ПН **Круг, Круган*; *Лабани*, ставок, Вл, 2006 (Сл ММ II, 3), пов'язуємо з ОН *Лаба, Лабан*, пор. ПН *Лаба, Лабак, Лабан, Лабанич* (Чучка 322); *Лисичани*, куток села, що „належав панові Лисичанському”, Вл, 2006 (Сл ММ II, 19), пох. від ОН *Лисиця*, пор. ОН *Лисиця, Lysik* (Демчук 122); ПН *Лисиця, Лисич* (СП 211); *Рикани*, урочище, Вл, 2006 (Сл ММ II, 288), пов'язуємо з ОН *Рик*, пор. ПН *Рика, Риков* (СП 301), *Рик* (Чучка 483), можливо, назва відойконімна, пор. НП *Рикани*, Вл, 1629 (Сел РУ 456); *Страхани*, поле, Вл, 2006 (Сл ММ II, 380), від ОН *Страх*, пор. ПН *Страх, Страхов, Страшенко* (СП 337), ОН *Strachomir, Strachoslaw* (Malec 115); *Тогани*, присілок, Льв, 1902 (SGKP XII, 357), пов'язуємо з ОН *Тоган*, пор. ПН *Тоган* (Чучка 348); *Ухани*, болото, Вл, 1988 (СМГУ 101), пох. від ОН *Ухан, пор. ПН *Уханов, Уханський* (СП 358); *Щербани*, урочище, Пл, 1765 (ГОЛУ(П) 85), від ОН *Щерба*, пор. ОН *Щерба, Щербів, Щербин, Щербич* (Бірыла, 489), ПН *Щербан, Щербань* (СП 405), також пор. ойконім *Щербани*, Хм (Царалунга 89).

Зафіксовано й мікротопоніми на **-ани (-яни)** затемненого походження, семантика твірних основ яких неясна: *Валгани*, куток села, Вл, 2006 (Сл ММ I, 84), можливо, від ОН **Валга, *Валган*, або ж від апелятива *волога* < прасл. *volga, спорідненого з литовським *valgyti* „зволожувати”, латиським *valgs* „сирий” (ЕСУМ I, 418); *Квіздани*, урочище, Кв, 1791 (АЮЗР VI/2, 420), *Кіздани*, ліс, Кв, 1786 (АЮЗР VI/2, 303), від ОН **К(в)іздан*; *Крок'яни*, став, Крв, 1990 (СМГУ 338), від ОН *Крок, апелятив *крок* „рух ногою, ступінь” (ЕСУМ III, 100), пор. ПН *Крокош* (СП 194); *Редзяни*, куток села, де „колись жили Редзі”,

Вл, 2006 (Сл ММ II, 285), пох. від ОН *Редзь.

Основну частину відапелятивних мікротопонімів з формантом **-ани** (**-яни**) становлять назви топографічного характеру, твірні основи яких походять від географічних термінів, назв рослинного і тваринного світу, прийменникових конструкцій. Відтопонімні мікротопоніми зазначеної моделі одиничні в українському топоніміконі. Виникнення їх пов'язуємо із розширенням функції форманта **-ани** (**-яни**) називати колективи людей і з розвитком його продуктивності у класі мікротопонімів, зокрема це яскраво простежується у назвах вулиць, кутів села. Припускаємо, що нові власні назви, здебільшого мікротопоніми, могли виникати за аналогією до вже наявних назв на **-ани** (**-яни**) на позначення мешканців. Відантропонімні мікротопоніми згаданої моделі поділяємо на назви, утворені від особових назв неслов'янського походження і назви, утворені від слов'янських імен відапелятивного походження. Виникнення цих мікротопонімів пов'язане з іменами, прізвищами, прізвиськами їхніх власників або мешканців.

---

¹ *Taszycki W. Słowiańskie nazwy miejscowe // Taszycki W. Rozprawy i studia polonistyczne. I: Onomastica. Wrocław – Kraków, 1958. S. 262.*

² *Карпенко О. П. Мікротопоніми // Українська мова. Енциклопедія / Редкол. Русанівський В. М. та ін. К., 2000. С. 318.*

³ *Поляруш Т. И. Сравнительное исследование словообразования гидронимии, микротопонимии и ойконимии (На материале топонимии северо-восточного Левобережья Украины) / Автореф. дисс... канд. филол. наук. К., 1971. С. 21.*

⁴ *Шульгач В. П. Праслов'янський гідронімний фонд (Фрагмент реконструкції). К., 1998. С. 254*

⁵ *Шульгач В. П. Зазнач. праця. С. 316.*

Скорочення

АЮЗР   Архив Юго-Западной России, изд. Временною Комиссиею для разбора древних актов [...]. Киев, 1859–1914. Ч. I–VIII.

Бірыла	<i>Бірыла М. В.</i> Беларуская антрапанімія. II: Прозвішчы, утвораныя ад апелятыўнай лексікі. Мінск, 1969.
Габорак	<i>Габорак М. М.</i> Гідронімія Івано-Франківщини: Словник-довідник. Снятин, 2003.
ГОЛУ(П)	Генеральний опис Лівобережної України 1765-1769 рр. Показчик населених пунктів. К., 1959.
Демчук	<i>Демчук М. О.</i> Слов'янські автохтонні особові власні імена в українській антропонімії XIV–XVIIст. К., 1988.
ЕСУМ	Етимологічний словник української мови: В 7 т. / За ред. О. С. Мельничука. К., 1982–2006. Т. I–V.
Лаз	<i>Лазаревский А.</i> Описание старой Малороссии. Т. I–III. К., 1888–1902.
Реєстр	Реєстр Війська Запорозького 1649 року / Підг. до друку О. В. Тодійчук та ін. К., 1995.
Сел РУ	Селянський рух на Україні 1569–1647 рр. К., 1993.
Сл ММ	Словник мікротопонімів і мікрогідронімів північно-західної України та суміжних земель: У 2-х т. / Упор. Г. Л. Аркушин. Луцьк, 2006.
СМГУ	Словник мікрогідронімів України. Волинь, Житомирщина, Запоріжжя, Київщина, Кіровоградщина, Полтавщина, Черкащина / Уклад.: І. М. Желєзняк та ін.; Під. ред. О. П. Карпенко. К., 2004.
СП	Словник прізвищ / Гол. ред. К. М. Лук'янюк. Чернівці, 2002.
Трійняк	<i>Трійняк І. І.</i> Словник українських імен. К., 2005.
Фасмер	<i>Фасмер М.</i> Этимологический словарь русского языка. Т. 1–4. М., 2004.
Царалунга	<i>Царалунга І.Б.</i> Українські топоніми на -ани (-яни). Хмельницький, 2007.
Чучка	<i>Чучка П. П.</i> Прізвища закарпатських українців: Історико-етимологічний словник. Львів, 2005.

AGZ	Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tak zwanego Bernardyńskiego we Lwowie. Lwów, 1868–1935. T. 1–25.
Hrabec	<i>Hrabec S.</i> Nazwy geograficzne Huculszczyzny. Kraków, 1950.
Malec	<i>Malec M.</i> Budowa morfologiczna polskich złożonych imion osobowych. Wrocław, 1971.
MRPS	Matricularum Regni Poloniae Summaria. T. I–IV. Varsoviae, 1905–1917.
SGKP	Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. Warszawa, 1880–1902. – T. I–XV.
ŹD	Źródła dziejowe. Warszawa, 1876–1897. T. I–XXII.

Скорочення назв областей

Вл	Волинська	Лв	Львівська
Вн	Вінницька	Пл	Полтавська
Жт	Житомирська	Рв	Рівненська
Зп	Запорізька	Тр	Тернопільська
Іф	Івано-Франківська	Хрс	Херсонська
Кв	Київська	Хм	Хмельницька
Крв	Кіровоградська	Чрг	Чернігівська

Інші скорочення

лат.	латинський
НП	населений пункт
ОН	особова назва
ПН	прізвищева назва
пор.	порівняйте
пох.	походить
прасл.	праслов'янський
рос.	російський